

Werkplan 2005

LeRoy-beheergroep

I. Inleiding

In 1985 werd het eerste Werkplan van de beheergroep gepresenteerd aan de Gemeenteraad, die dit plan vaststelde en er een geldbedrag van f 220.000 eenmalig en f 46.600 jaarlijks aan koppelde. Inmiddels zijn we 20 jaar verder, van het eenmalige bedrag resteert € 13962,32 en het jaarlijkse budget is € 20.970, dus in 20 jaar niet verhoogd. Ook zijn de grenzen van het gebied veranderd als gevolg van ontwikkelingen in de wijk en acties van de Gemeente zoals het toepassen van plan Visser op het privatiseringsgebeuren. Maar ook de relatie tot de Gemeente verandert: de ambtenaren, die sinds 1985 deel uitmaakten van de beheergroep gaan met pensioen en de wijkbeheerder wil deze ambtenaren niet vervangen vanwege het dubbele petten gedoe: de ambtenaar kan in een rolconflict geraken tussen het lidmaatschap van de beheergroep en de opdrachten van zijn werkgever, de Gemeente. Tenslotte is de ontwikkeling van het gebied in een nieuwe fase beland, waardoor we genoodzaakt waren de Groenparagraaf van het werkplan te herschrijven in overleg met aanwonenden.

Deze ontwikkelingen nopen ons het gehele werkplan nog eens kritisch te bekijken, aan te passen aan de situatie in 2005 en dit vernieuwde plan weer door de raad te laten vaststellen.

Achtereenvolgens zullen de paragrafen van het 1985-plan tegen het licht gehouden worden en waar nodig gecorrigeerd dan wel aangevuld. Tevens zal in deze beschouwing gekeken worden naar de financiën en de besluitvorming. Hierbij blijven de uitgangspunten zoals neergelegd in het 1985-plan onverkort van kracht:

- Bewoners zijn actief in het gebied (of niet, naar keuze) om hun woon- en leefomgeving in te richten.
- De Gemeente is niet actief in het gebied, met uitzondering van die gevallen waarin de openbare veiligheid in het geding is.
- Het LeRoy-gebied is Openbaar Groen.
- De tijd is de machtigste productiefactor, zoals de initiator van dit project: Louis LeRoy pleegt op te merken.

Dit betekent, dat voor wat betreft resultaten niet gerekend moet worden met een beperkte tijdschaal zoals heden ten dage gebruikelijk. De tijdschaal wordt ontleend aan projecten als middeleeuwse kathedralen, Stonehenge of "the Long Now". Vandaar, dat wij ons ook conformeren aan de definitie van de Stichting Tijd zoals die neergelegd is in de volgende formulering:

Onder een ekokathedraal proces wordt de ontwikkeling van hoogcomplexere structuren door samenwerking tussen natuurlijke en creatieve menselijke processen verstaan. Daarmee wordt beoogd het inzicht en bewustzijn van het begrip "tijd" te bevorderen als voorwaarde voor de creatieve ontwikkeling van samenwerking tussen natuurlijke en creatieve menselijke processen in ruimte en tijd.

De Stichting TIJD stelt zich tot doel inhoudelijk en/of organisatorisch projecten te ondersteunen die als ekokathedrale processen kunnen worden gedefinieerd. Hiertoe dienen zij minimaal aan de volgende voorwaarden te

voldoen:

Een ekokathedraal proces ontstaat

- 1. in samenwerking tussen natuurlijke en creatieve processen,**
- 2. zonder beeld of plan van een vooraf gedefinieerd eindresultaat in ruimte,**
- 3. zonder een vooraf gedefinieerd eindresultaat in tijd,**
- 4. met maximale benutting van vrije menselijke energie,**
- 5. met maximale benutting vakmanschap en ervaring van leken en professionals,**

ad 1) waarbij menselijk ingrijpen ook onderdeel kan zijn van een natuurlijk proces.

ad 2) het resultaat ontstaat gaandeweg; niemand kan voorzien in welke richting het project zich zal bewegen.

ad 3) om een ekokathedraal proces in ontwikkeling te kunnen laten komen is een minimum periode waaraan betrokken partijen zich conformeren 100 jaar.

ad 4) de inzet van machines met het doel het proces kunstmatig te versnellen dient te worden vermeden; langzame tijd geeft kwaliteit en is een noodzaak

ad 5) niet alleen diegenen die zich in hun dagelijkse praktijk bezig houden met de inrichting van de woon- en leefomgeving worden ingezet in het proces, maar vooral ook diegenen wiens omgeving het betreft of die anderszins geïnteresseerd is in deelname.

II. Groen

A. Inleiding

De wijk Lewenburg is gebouwd op landbouwgrond, die als weide in gebruik was. Bij de aanleg van Lewenburg kwam uiteraard het nodige bouwafval vrij, die door de heer LeRoy gebruikt werd om hoogteverschillen te creëren, zoals in zijn boek: “Natuur inschakelen, natuur uitschakelen” gepropageerd werd.. Vervolgens zijn aanwonenden 15 jaar enthousiast met het planten van zeer divers materiaal bezig geweest. Wie nu door het gebied wandelt ziet, dat het gebied vol is, maar dat de verscheidenheid van de begroeiing niet erg groot is. Inheemse snelle groeiers overheersen: wilgen, essen, populieren en esdoorns.

B. Beleid in de jaren 80

Het oorspronkelijke beleid, gebaseerd op het Werkplan van 1985, kende de volgende aandachtspunten:

- a) tegengaan van het dumpen van tuinafval om de vele brandnetels niet nog verder te stimuleren
- b) het Wilgenbos verdelen in twee gebieden met een verschillende beheermethode:
 - i) Wilgenbos Centraal: hier wordt een verstervingsbeleid gevoerd. De wilgen vallen om en op de open plaatsen vestigen zich nieuwe, dan wel planten we andere soorten.
 - ii) Wilgenbos langs de weg: hier wordt om de 4 à 6 jaar de wilgen tot de grond afgezaagd en afgevoerd. De wilgen verfrissen en in die periode kunnen zich weer nieuwe kandidaten vestigen.
- c) Onderhoud waar sprake is van overlast: dichtgroeende paden, heggen rondom tuintjes, straatzijden en –hoeken.
- d) Voorlichting aan bewoners via de Wijkkrant.

Als we de afgelopen 30 jaar bekijken, dan zijn we voornamelijk bezig geweest met het vullen van het LeRoy-gebied. Dat moet nu opnieuw bekeken worden.

Dit oorspronkelijke beleid houden we vast, maar we kijken ook naar nieuw beleid.

C. Het nieuwe beleid

De volgende punten gaan dit beleid vormgeven:

- Streven naar vergroten van diversiteit van soorten.

Zoals we bij het wilgenbos alreeds met twee methoden dit nagestreefd hebben.

- Streven naar vergroten van draagvlak onder de bevolking.

Dit houdt in, dat we kritisch gaan kijken naar de relatie tussen groen en bebouwing. Voor een deel komt dit nieuwe streven voort uit de observatie, dat we de laatste 5 jaar steeds meer verzoeken krijgen om bomen weg te halen (meestal schaduwproblemen), die dan door de Gemeente geweigerd worden. Vervolgens slaat die zelfde gemeente ergens anders de boel volledig kaal, leg dat maar eens uit.

Dit draagvlak gaan we vergroten door het LeRoy-gebied op te delen in logische stukken en per stuk met de aanwonenden een deelgroenplan op te stellen. Deze gebieden zijn aangegeven in de bijlage: bomenleroy.doc, waarin 13 delen gedefinieerd zijn.

- Aandacht besteden aan het principe van de blijvers (langzame groeiers) en de wijkers (de snelle groeiers). In dit kader moet ook aandacht aan de veiligheid besteed worden, gezien het verschijnsel “*spontane takval*”, waar ook het LeRoy-gebied mee geconfronteerd is.
- Eetbare vruchtensoorten krijgen voorrang boven siersoorten.

Uitgangspunt is voor de beheergroep, dan dat in de nabijheid van bebouwing geen hoogopgaand groen in stand gehouden gaat worden, maar dat dit geleidelijk vervangen gaat worden door heesters, bij voorkeur met eetbare vruchten (hazelaar, braam, framboos, kruisbes, vlier ed.)

In eerste instantie worden een aantal delen aangewezen als prioriteitsgebieden: dit zijn gebieden, waar we al veel aanvragen van bewoners gehad hebben, die we ook om die reden hebben aangewezen als gebieden, die in kaart gebracht moesten worden. Dit kon aangehaakt worden bij de Centrumzone actie.

III. Padenstructuur

De padenstructuur zoals die in werkplan-1985 voorgesteld werd, is grotendeels gerealiseerd. Weliswaar niet voor iedereen toegankelijk: rolstoelers c.q. rollatoren zullen beslist niet overal kunnen komen. De vraag is of dit noodzakelijk is, gezien het vele groen in Lewenborg, dat wel voor deze categorieën toegankelijk is. Een andere vraag is natuurlijk: als dit gewenst wordt door een groep bewoners, dan staat het hen vrij een project op te starten, dat een dergelijke toegang mogelijk maakt. De beheergroep zal zo'n initiatief met raad en daad ondersteunen.

De huidige structuur verkeert dus in de onderhoudsfase, waarbij nog wel een aantal knelpuntenesignaleerd kunnen worden.

1. Kajuitvijver Noord ter hoogte van Want 36 is dichtgegroeid.
2. Stuurboordswalvijver Zuidwest groeit 's zomers dicht met Berenklaauw.
3. Stuurboordswalvijver Noord is ooit een initiatief geweest om ook daar een pad langs de vijver aan te leggen, maar dit is nooit goed van de grond gekomen.

IV. Spelen

Het Attractiebesluit gooide in 2001 roet in het eten, waardoor twee prachtige speelvoorzieningen: Circuit en Zandbank deels ontmanteld moesten worden. De projectdrager van het Circuit is nu bezig binnen de nieuwe regelgeving te onderzoeken wat nog mogelijk is. De Zandbank heeft een aantal jaren stil gelegen en is na constatering, dat er gevaarlijke situaties ontstonden geheel geruimd.

Naast deze projecten is er natuurlijk de normale ongeorganiseerde activiteit als hutten bouwen, vuurtje stoken ed.

V. Privatisering

Deze is de afgelopen 20 jaar stabiel gebleven op $\pm 10\%$ van het gebied. Soms komt er wat bij en soms gaat er wat af. De opdracht, die de beheergroep in 1985 van de raad kreeg was bijsturen. De pogingen, die in dit opzicht gedaan zijn, hadden wisselend succes. Stuurboordswalvijver ZuidOost bleek na intensief lobbyen bereid de tuingrenzen terug te nemen ten gunste van een pad. Op andere plaatsen, zoals Stuurboordswalvijver ZuidWest kwamen we er dichtbij, maar lukte dit uiteindelijk niet. Toen dan ook de

ambtenaren in de beheergroep na 6 jaar delibereren over de termijn van de gevreesde verjaring met de conclusie kwamen, dat verjaring niet bestond en dat het voldoende was de bewoners een brief te sturen, besloot de beheergroep deze opdracht terug te geven.

Dit gebeurde in 1991 na een grondige inventarisatie in het kader van het plan Visser, dat het beleid ten aanzien van de privatisering in de gehele gemeente Groningen vastlegde. Deze opdracht werd aan de Gemeente terug gegeven, omdat de beheergroep het gevoel had deze taak niet te kunnen uitvoeren zoals noodzakelijk is. Bovendien fietste bureau Grondzaken herhaaldelijk over ons heen: gaf de beheergroep een negatief advies, het bureau verkocht de grond zonder de beheergroep te consulteren. Ook de Gemeente heeft kennelijk moeite met deze taak, want de door de beheergroep gevraagde brief aan bewoners met een toelichting betreffende de juridische situatie is na 14 jaar nog niet verstuurd.

Inmiddels heeft de beheergroep het initiatief genomen de aanwonenden nog eens te informeren over het gebied en de spelregels met behulp van de standaard folder en een inlegvel, waarin de actuele situatie geschetst werd. In deze brief werd overigens niet ingegaan op de juridische situatie van de geprivatiseerde gronden, aangezien de beheergroep dit bij de Gemeente had neergelegd.

Inmiddels is er een nieuwe situatie ontstaan: bewoners, die aangezegd werd gronden te ontruimen doken in de bestaande jurisprudentie en kwamen met de volgende conclusies terug:

- Verjaring bestaat en wel in twee vormen: de verkrijgende en de bevrijdende verjaring.
- De termijn is in het NBW terug gebracht van 30 jaar naar 20 jaar.
- Er zijn gevallen bekend, waarin de gemeente in het ongelijk werd gesteld.

De beheergroep beraad zich op deze nieuwe situatie, want duidelijk is blijkens de door de Gemeente opgestelde kaart van het gebied uit 1984, dat die termijn inmiddels verstreken is.

vi. Bouwsels

De situatie met betrekking tot de bouwsels in het gebied is sinds 1985 nauwelijks veranderd. De windmolen is gesloopt, omdat de reparatie kostbaar was en de functie (door middel van wind aangedreven water oppompen voor de tuintjes) niet meer mogelijk was door de toename van de omringende begroeiing. De bijenstal biedt nog steeds onderdak aan een actief stel imkers en is op dit moment zelfs vol. Er is een uitbreiding gerealiseerd in verband met het accommoderen van schoolklassen, die natuuronderwijs krijgen.

De gerealiseerde paardenstal in het Wimpelgebied is weer afgebroken, nadat de wijkbeheerder hier zijn veto over uitgesproken had. De BOAP Malle op de plek van het voormalige amfitheater nabij het scholeneiland functioneert echter nog steeds.

vii. Moestuinen

Van de 7 gebieden, die in 1985 in gebruik waren als moestuin zijn er nu nog 3 over gelegen bij Kraaiennest, Want en Wimpel, respectievelijk 1100, 1861 en 3491 m². Totaal is dit 6452 m² of $\pm 30\%$ minder dan in 1985. Ook het aantal tuiniers is gedaald van 75 tot 35. Met name na Tsernoby1 nam de belangstelling af.

Nu Wimpel een Pinetum is geworden zijn er nog 2 complexen over.

viii. Bewoners Betrokkenheid

De relatie tussen de beheergroep en de bewoners van de wijk Lewenborg is twee-ledig:

1. bewoners bellen met klachten of wensen met betrekking tot diverse aspecten van het gebied, b.v. zwerfvuil, hoge bomen.
2. de beheergroep neemt een ontwikkeling waar en nodigt een groep bewoners uit voor overleg. Dit gebeurde bij Want, waar een deel van de moestuinen bevolkt werd door oprukkende droogmolens. Ter vergadering bleek de lust tot tuinieren wat bekoeld en gaf men de voorkeur aan minder intensieve vormen van natuurbeleving. De resulteerde in de aanleg van de eerste boomgaard met oude fruitrassen en een snoeicursus door het Groninger Landschap.

Verder worden er oproepen in de Wijkkrant geplaatst betreffende de tuinen, het GFT-afval, de bijenstal of het nieuwe Wimpelgebied, die meestal weinig tot geen respons op leveren. Daarnaast neemt de beheergroep regelmatig deel aan de Startmanifestatie met een diashow, waarin de aantrekkelijke aspecten van het LeRoy-gebied geëtaleerd worden evenals de ontwikkeling in de tijd.

Ondanks deze inspanningen is het gebied relatief onbekend.

ix. Financiën

Het jaarbudget bedraagt nu € 20970, terwijl de z.g. Lange Termijn Pot nog \pm € 14.000 bevat. Een zuinig jaar wordt gestort in die pot, zodat we zo nu en dan weer wat meer

achter de hand hebben. Toch laat de inflatie zich gevoelen: 20 jaar lang is dit budget niet aangepast.

Een aantal ontwikkelingen hebben geleid tot een grotere aanspraak op de financiële middelen. Hiervan noemen we:

- (semi)-permanente projecten, die de openbaarheid zoeken, waardoor nutsvoorzieningen noodzakelijk werden zoals bij Malle (o.a. handen wassen na aaien) en de bijenstal (bezoek van schoolklassen).
- Het vertrek van de ambtenarenleden van de beheergroep, waardoor de vergaderruimte op de ROEZ-boerderij niet meer beschikbaar is, maar uitgeweken moet worden naar het DOK.
- De nieuwe groenparagraaf, die na bewonersoverleg toch vaak leidt tot ingrijpen en dus kappen. Een aantal zaken daarvan kunnen in eigen beheer uitgevoerd worden. Echter, met name grote bomen van meer dan 25 m nabij woningen zullen uitbesteed moeten worden.

Daarnaast is het nodig gebleken de regels met betrekking tot de verantwoording van uitgaven vast te leggen. Hieronder hebben we daartoe een eerste poging gedaan:

- Een budget is een richtlijn voor de beheergroep om beslissingen aangaande verzoeken vanuit de projecten te kunnen onderbouwen. Het is beslist niet een zak geld, die ter beschikking van een project staat en zonder meer uitgegeven kan worden. Het is mogelijk, dat gedurende een budgetperiode de prioriteiten veranderen, zodat de budgetten dan bijgesteld kunnen worden.
- Uitgaven van projecten gaan altijd via een bon, die door de wijkpost van ROEZ wordt uitgegeven. Declaraties van persoonlijk voorgesloten bedragen zijn uitzondering, kunnen alleen ontstaan door overmacht en worden uitsluitend na goedkeuring door de beheergroep voorzien van de handtekeningen van de voorzitter en de secretaris door ROEZ uitbetaald.
- Uitgaven boven de € 100 worden altijd voorgelegd aan de beheergroep ter goedkeuring.
- De nutsvoorzieningen worden voorzien van een plafond: de vastrechtkosten zijn voor rekening van LeRoy-gebied, de variabele kosten boven € 500 zijn voor eigen rekening.

In het jaarverslag worden de budgetten voor het komende jaar gepresenteerd en een afrekening van de bestedingen van het afgelopen jaar verantwoord.

x. Beheergroep

In de oorspronkelijke tekst is sprake van circa 6 bewoners en 2 ambtenaren. De ambtenaren vertrekken, maar op dit moment bestaat de beheergroep uit 9 bewoners. Bij het ter perse gaan van dit concept meldde zich nog een vrouwelijk beheergroepslid aan. Ook had het wijkoverleg een waarnemerplaats, waar echter al 15 jaar geen gebruik meer van wordt gemaakt.

De taken van de beheergroep kunnen uit het oorspronkelijke stuk zo overgenomen worden, aangezien deze niet gewijzigd zijn, met uitzondering van het bijsturen van privatisering en bouwsels:

1. voorlichting
2. behandelen van ingekomen bewonersbrieven, -telefoontjes e.d.
3. begeleiding van projecten
4. overleg met aanwonenden van deelgebieden
5. stimuleren en bevorderen van bewonersactiviteiten
6. gegevens verzamelen over soortgelijke projecten en het verzamelen van overige voor het gebied nuttige informatie alsmede het bijwonen van lezingen, excursies e.d. betreffende vergelijkbare projecten.
7. beheer moestuinen (registratie, uitgifte, regels)
8. beheer financiën
9. documentatie (foto's, dia's, artikelen, uitzendingen)

Deze taken worden verdeeld binnen de beheergroep, zie hiervoor het jaarverslag voor de actuele stand van zaken.

De eindverantwoordelijkheid voor het LeRoy-gebied blijft bij de Gemeente liggen. Deze verantwoordelijkheid wordt gedelegeerd naar de beheergroep, die hiervan jaarlijks verslag doet aan de Gemeenteraad cq de betreffende raadscommissie.